

Předpoklady a prvky právních vztahů

Právnická fakulta MU | JUDr. Martin Hapla, Ph.D.

Co je to právní vztah?

- Společenský vztah dvou nebo více subjektů, které mají vzájemná subjektivní práva a povinnosti
- Regulativní, volní a individuální charakter
- Předpoklady právního vztahu: právní norma, právní skutečnost
- Prvky právního vztahu: subjekt, objekt a obsah

Jaké jsou druhy právních vztahů?

- Relativní a absolutní
- Dvoustranné a vícestranné
- Statusové a obligační

Předpoklady právního vztahu: právní skutečnosti

Druhy právních skutečností

- Volní a mimovolní
- Právem aprobované a právem reprobované

	Volní	Mimovolní
Právem aprobované	Právní jednání	Právní událost
Právem reprobované	Protiprávní jednání	Protiprávní stav

- Skutečnosti, které je třeba dokazovat, a skutečnosti, které není třeba dokazovat (notorické skutečnosti, právní domněnky vyvratitelné a nevyvratitelné, právní fikce)

Právní jednání

- Konstitutivní akt aplikace práva
- Právní úkon (v NOZ právní jednání)
 - Může být učiněn komisivně a omisivně, výslovně a konkludentně
 - Náležitosti subjektu, vůle, projevu vůle a obsahu
- Druhy právních úkonů
 - Jednostranné, dvoustranné a vícestranné
 - Formální a neformální
 - Volní a reálné
 - Adresné a neadresné
 - Úplatné a bezúplatné

Neplatnost právního jednání

- Absolutní a relativní neplatnost
- Úplná a částečná neplatnost
- Promlčení a prekluze

Protiprávní jednání

- Veřejnoprávní delikty: trestné činy, správní delikty
- Soukromoprávní delikty: disciplinární delikty, ostatní soukromoprávní delikty

Prvky právního vztahu:
subjekt, objekt, obsah

Subjekt právního vztahu

- Fyzická osoba, právnická osoba (soukromoprávní, veřejnoprávní), stát
- Způsobilost k právům a povinnostem (NOZ: právní osobnost)
- Způsobilost k právnímu jednání (NOZ: svéprávnost)
- Způsobilost k protiprávnímu jednání

Objekt právního vztahu

- Věc: hmotná a nehmotná, movitá a nemovitá, zužitelná a nezužitelná, zastupitelná a nezastupitelná, genericky a individuálně určená, jednotlivá a hromadná, dělitelná a nedělitelná
- Zvíře
- Výsledky tvůrčí duševní činnosti
- Chování a jeho výsledky
- Hodnoty lidské osobnosti
- Hmotné objekty, které jsou živými tkáněmi

Obsah právního vztahu

- Subjektivní práva a povinnosti
- Subjektivní práva absolutní a relativní, pozitivní a negativní, pozitivní a přirozená, individuální a skupinová
- Právní povinnosti absolutní a relativní
- Facere, dare, omittere, pati

Děkuji za pozornost.